

20/10

Comala

Comala.

Ussian * *Ossian*

Ossian'i järelle Saksa keelest

J. Kalkun.

* *u. Raukyn*

Niels W. Gade muusika.

Mysore B. Humbera

Narwas.

Trükitud R. Pöder'i trükikojas.

1902.

2

N° 1.

Sõjameeste ja Bard'i laulikute koor.

Hei, hei, hei! Hüüdmäs on sarw; et lehwigu lipp!
Üles nüüd kõik, — Fingal wõidule wiib, — Morweni
kuninga malew! Hei! Ju hüüdmäs on sarw, üles nüüd
wõitlema kõik! Löögem kui marude mängil maha kõik
waenlaste wäed! Me wahwa kuninga järel! Edasi, edasi!
Kutsuge waenlast wõitlusele, põlakem surma, arg häbi
saab! Hei, hei!

Kuulge, mis räägiwad waimud! Hei, hei! Weel
enne kui koit on säramas, waenlane saab täiesti löödud.
Edasi kuninga järel!

N° 2.

Fingal. (Recitativ.)

Täna weel murren ma uhke kuninga wäed; ta we-
rest saawad Carunis punetama laened, ja mägedest saab
kostma kaja, kui langeb ta ja tema sõjasalgad. Kui tuu-
lede mäng puulehti sööb, nii löön ma waenlast. Comala!
Weel enne õhtu sõudet tulen ma tagasi. Jää terweks,
mu kallike! Ära kartlikuks saa, sest wõit langeb osaks
mulle, oh mu kallim!

Comala.

Jää terweks, mu südame walgus! Ei ühte ainust
lootuse-sädet, ja mustad warjud ju matawad mind!

Fingal.

Waigista, kallim, end, sest wõit kui ka sinu süda
on mulle osaks: Sa, mu kallim, oh waigista end, jää
terweks, kallim.

Comala.

{ Oh Fingal, sull' andku Jumalad warju!

Fingal.

{ Ära karda, mu kallim!

Comala.

{ Nii tõesti, kui sina langed, on siin mu haud.

Fingal.

{ Ära karda, ära karda, kallim!

Comala.

{ Sind kaitsku kõik taewased wäed, oh Fingal; sull' andku Jumalad warju!

Fingal.

{ Jää terveks, kallim, ära karda, minu kallim, end waigista! Weel enne hommikut on waenlane maas ja ma su kaisus jälle, end waigista; jää terveks, kallim!

Comala.

Jää terveks, kallim!

Comala ja Fingal.

Jää terveks sa, mu kuld!

№ 3.**Sõjameeste koor.**

Hei, hei, üles nüüd kõik, Fingal wõidule wiib! Morweni kuninga malew! Hei, et lehwigu lipp, ju hüüdmas on sarw, hei, üles kõik, wõtlemas kõik! Edasi, edasi, kutsuge waenlast wõtluusele, nüüd üles kõik!

№ 4.**Comala. (Recitativ.)**

Kuis kohutaw on waikus! Kõik läin'd, nagu öösine uni, mulle jäi weel oht. Nii kohutaw on waikus! Kuulda siin pole muud, kui kaugel kohisewat jõge, muud ma ei näe, kui muste pilwi taewa äärel wälgu walgel. Kõik läin'd, kõik kadun'd kui öösine uni, kõik kadun'd kui öösine uni, kõik läin'd.

№ 5.

Dersagrena ja Melicoma.

Comala, oh keela nuttu! Fingal elab ju weel.

Neidude koor.

Comala, end waigista ja keela nuttu! Fingal elab ju weel. Miks kurdad sa nii wara, miks kardad sa ta pärast, kes kartust ei tunnegi? End waigista, waigista!

Comala.

Kõik läin'd, kõik kadun'd, kui öösine uni, kõik läin'd.

Dersagrena.

Üksi istub Comala ja waatab orusse, kuhu kõndis malew; tumedam aim ta hinge täidab. Eks, eks, Melicoma, me katsu tal lauldes aega wiita.

Melicoma.

Jah, laulame temale sest, mis Fingal teinud, et wastu Morweni kaljudest kajab.

Dersagrena. (Ballade.)

1. Kord ilmus woogawal merel

Üks uhke kuningas,

Kes laimust Fingali werel

End pesta ähwardas.

Ta oli wandun'd ammu

Kõik wõlga tasuda,

Nüüd tahtis ta katsuda rammu,

Uut riiki wõita ka.

Neidude koor.

Oh kuule, Comala, mis Fingal on tein'd, kes ial kohkun'd.

Dersagrena.

2. Ta tormas Morweni randa,

Pind põrus ta saatjadest.

Maad tahtis ta ikkesse panda

Ja lüüa iga meest.
 Kuid mägedes waenlast ootis
 Weel Fingal, kui öösine wälk,
 Ja seda, kes saaki lootis,
 Ja sihtis mõõga helk.

Koor.

Oh kuule, Comala . . . . .

Dersagrena.

3. Kui kuu, mis lageda üle
 Sää! wajus meresse.
 Nii suikus surma sülle
 Ka uhke waenlane.
 Ta lamas mäe seljal,
 Ta malew põgenes,
 Kes pääsis were-wäljal,
 Sai surma laenetes.

№ 6.

Comala.

Wait, waikseks jääb loodus, ei kuulda häält, ainult
 jõgi weel kohab; tume öö mind wõtab kaissu. Waat'
 sää! Melicoma, kes ruttab metsa warjul nii kiiresti?
 Oh häda, põgeneb mõni meie meestest?

Melicoma.

End waigista ja kartust keela! Ühte hirwe näen
 ma kiiresti peitwat end.

Comala.

Näete neid warjusid, walgeid, hiigla suuri? Nad
 langewad meie pääle; üks wälk walgustas nende kohu-
 tawat kogu.

Dersagrena.

Oh Comala, mis sa näed, pole waimud sää! need
 kaljud, need kaljud on wälgu walgusel.

Comala.

Kus wiibib, Fingal? Ümberringi kohutaw öö! Kuu-
 lake, eks pole kohin, kui hädahütud ja mõõga helin?
 Nad löödud, jah, tõest' nad on, me malew sää! põgeneb.

Dersagrena ja Melicoma.

See ainult torm, mis puude okstes mühab, ja mâgedest ta kohin wastu kajab.

Comala.

Mikspârast, jõgi, näen sinu laenetes werd? Mikspârast, oh jõgi? Koledad, tühjad on su kaldad, mikspârast küll, mikspârast?

Koor.

Kuula, raksumas torm! Pögenege, pögenege, rutake, pögenege, päästke ennast, et meid ei leiaks leekiw surmaja nool. Rutake, rutake!

Comala ja koor.

Mikspârast, jõgi, on su laenetes werd? Magab Fingal ehk ju? Magab Fingal? Oh waimude wüerst, las' mind waadata kord oma sârawa wâlkude walguses mu kalli kõrget kuju, mu ainsa armsa asu! Oh waimude wüerst, näita mulle ainsamat, oh waimude wüerst, näita teda.

Kui ei, siis ilmu surma-sâde, oh ilmu sa, surma-sâde, ilmu ja leegitse surma-sâde, näita kui kangelast teda, näita kui wapert, kui kangelast, kes langes waenu-wäljal. Ilmu ja leegitse, ilmu ja sâtenda; oh näita kui kangelast teda, kes wõitluses langen'd.

N° 7.

Waimude koor.

Meid kannab tormi tiib, me tee wiib läbi pilwe-walla. Meid kannab üle wäljade torm, me wiime alla manalasse kangelasi, kes on langen'd. Kus on wõitluse-paik, kus on mâgi ehk org, sâäl wiibime hütides, kes langedes waenu-wäljale jäi.

Comala.

Oh manala waimud, hütid-ke kõiki, kes langen'd Fingal jätkke hütidmata. Mis räägiwad nad tasa? Miks, waimud, olete ilmunud mull'? Küll wist ta surnud on, ta on wist surnud.

Koor.

Meid kannab üle wälja torm, me wiime langen'd kangelasi manalasse? Ju möödab kole were-mäng! Sâäl langen'd wahwa taperite würt, ta hing läeb koju warju-walda.

№ 8. Comala.

Oh, oh, istuksin ainult weel Caruni kaldal, oh walaksin pisaraid laenete rüppe. Walu wara ju walmistab külma kalmule mind, kus'sind ma leian. Oh, ainult istuksin Caruni kaldal. Oh, kuule mind, Fingali waim, lehwi alla ja wii mind ära, lehwi alla ja wii mind siit! Comala sureb ka.

№ 9. Sõjameeste koor.

Ju lõpen'd on waenu-kära ja waenlane täiesti löödud, neid häwitas Fingali mõök. Kui kõue, mis pilwedes raksub, ja torm, mis kohiseb metsas, nii Morweni kuningas tormas. Ju lõpen'd on waenu-kära ja waenlane kadun'd mägede harjult, neid löönud on Fingali mõök, Fingali mõök. Kuule, wainudelt kõlab ju wõidu hüüd! Sää! kõliseb mõök kilbi wastu Caraculi werest ta märg. Ju lõpen'd on j. n. e.

№ 10. Neidude koor.

Oh waikige, oh waikige, oh jätke wõidu-laulusid! Küll waenlane teilt löödud sai, kuid kaebage, kaebage!

Fingal.

Miks kõlab kurwalt teie laul? Eks löönud waenlast minu mõök? Nüüd laulge wõidust wahwasti, et kõlaks kalju harjani, kus Comala ootab mind.

Koor.

Oh waiki wõidu-lauludest, sest ial, sest ial ei näe sa Comalat!

Fingal.

Oh Comala, minu önn, minu walgus!

Koor.

Oh häda, häda, kaebage! Ta uskus, et sa jäid, et sina langesid, ja suri: kadun'd, kadun'd sulle Comala.

Fingal.

Küll waenlast wõitis minu mõök, öö kadun'd, päike naeratab, kuid sa, mu südame walgus, oh Comala, sa magad külma mullassa ju.

№ 11.

Fingal.

1. Näitke mulle, kus mu kallim, kus mu ainsam hingamas. Häda! sääl kaljul eluta hingab, see kes mu armsam ilmassa. [Koor: Oh kaebage!] Oh seisaks sa weel, kui endisel a'al, kannaks mull wastu tuulede tiib su hääle kaja, oh Comala!

Koor.

Oh kaebage, kaebage, Comala!

Fingal.

2. Üksi nüüd weel ilmas rändan, üksi kurdan öö, kui päew! Ei sind leia metsa warjus, näe sind jõe kallastel. [Koor: Oh kaebage!] Oh seisaks sa weel kui endisel a'al, kannaks mul wastu tuulede tiib su hääle kaja, oh Comala!

Koor.

Oh kaebage, kaebage, Comala!

Fingal.

Mångige kannelt ja laulge üks laul, laulge, Mornisse neitsid, laulge ka, Bardid, Comala auuks, laulge üks laul tall' järele waimude kodu.

№ 12.

Bardi laulikute ja neidude koor.

Kõrge pilwede seest waatawad lahkunud waimud. Neil wälkudest kroonid on päädel. Kõrge pilwede seest waatab ka Comala waimu, wälkude sârawal kroonil. Mil saab kõlama nõmmel ta hüüd, millal ruttab ta jahile metsa? Sätendaw kuu, kannad ehk sina ta waimu üles? Näita meil' unes ta kuju weel ja lõpeta me kurbtust, tröösti sa kaebaja hing. Kõrge pilwede seest. . . . Eks andnud meil' waimud sääl mârki, jah, waimud meil' mârki, sääl mârki, sääl pilwede seest andsid waimud meil' mârki. Hõbe-kuu kiired kandwad ta hinge, nad kannawad Comala hinge, kuu hõbene helk wiib ülesse sääl ta hinge, jamârki sääl andsid, meil' waimud, meil' waimud.